

Docenthandleiding - *Alice in Wonderland*

Titel	Creëer je eigen Alice verhaal.
Doelgroep	Groep 5 t/m 8
Doel	De leerlingen zich verbonden laten voelen met het verhaal en de klassieke muziek zodat ze verschillende aspecten uit de voorstelling <i>Alice in Wonderland</i> zullen herkennen en begrijpen en daardoor de voorstelling intenser beleven.
Tijdsduur	+/- 90 min. (incl. optionele opdracht)
Lesruimte	Klaslokaal.
Benodigheden	A4 schrijf en tekenpapier, kleurpotloden en CD <i>Alice in Wonderland</i> .
Vooraf aan de les	Lees de lesbrief door en beluister de CD. Bekijk van tevoren hoeveel tijd u wilt besteden aan deze les. In bijlage 1 vindt u achtergrondinformatie over <i>Alice in Wonderland</i> , Holland Symfonia en Orkater. Deze informatie is enkel voor u als docent. In bijlage 2 vindt u het voorleesverhaal van <i>Alice in Wonderland</i> die u met de leerlingen zal delen.

- Inhoud:

Algemene inleiding	blz. 1
Opdracht 1 Hoe ziet jullie fantasiewereld er uit?	blz. 2
Opdracht 2a Schrijf of teken je eigen Alice verhaal	blz. 3
Opdracht 2b Vertel je eigen Alice verhaal	blz. 3
Opdracht 3 Orkest van fantasiegeluiden	blz. 4
Afsluiting	blz. 5
Bijlage 1 Algemene informatie voor de docent	blz. 6
Bijlage 2 Voorleesverhaal Alice in Wonderland	blz. 8

- Algemene inleiding:

U vertelt de leerlingen over het bezoek aan de schouwburg.

Bijvoorbeeld: 'Jullie gaan binnenkort naar de schouwburg in Haarlem. Daar krijgen jullie de voorstelling *Alice in Wonderland* te zien. Het is gemaakt door Holland Symfonia en Orkater. Holland Symfonia is een groot orkest en bij Orkater maken ze heel veel verschillende muziektheatervoorstellingen. Jullie zitten met heel veel kinderen in de grote zaal en er zal een verhaal worden verteld over een meisje Alice. Het meisje Alice wordt gespeeld door een volwassen vrouw. Ze is dus een grote vrouw maar speelt een klein meisje. Gelukkig mag dit omdat ze leeft in een wereld waarin alles kan. Het verhaal wordt niet alleen verteld door Alice maar ook door de muzikanten. Ze zullen live op het podium hun muziek maken.'

- **Opdracht 1: Hoe ziet jullie fantasiewereld er uit? 15 min.**

Vorm: Kringgesprek / Klas opstelling (naar eigen inzicht)

Benodigheden: Bijlage 2 (Introductie *Alice in Wonderland*)

Het doel van het kringgesprek: De leerling aanzetten tot nadenken over zijn of haar eigen fantasiewereld, een wereld waar in alles kan en mag.

Het is niet noodzakelijk dat elke leerling aan het woord komt. Het gaat er om dat elke leerling nadenkt over zijn of haar wereld waar in alles kan.

U leest de introductietekst van *Alice in Wonderland* voor aan de klas. (zie bijlage 2)

Na het voorlezen stelt u de leerlingen de volgende vragen:

Als jullie Alice zouden zijn, hoe zou jullie fantasiewereld er dan uit zien?

Als jullie door het konijnenhol zouden vallen, waar zouden jullie dan willen uitkomen?

Hoe zou die wereld er uit zien? Is het daar warm of koud?

Wat kan je er eten? Wat kan je er doen?

Hoe laat moet je in die wereld naar bed?

Wat zou je de hele dag doen in die wereld?

In het verhaal van Alice komt ze allemaal gekke dingen tegen zoals een grote rups, een pratend konijn en een onaardige koningin. Maar is de rups te groot of is Alice te klein?

Wat zouden jullie doen als er in eens een konijn tegen je zou gaan praten?

Hoe zou de onaardige koningin regeren in jullie land?

Hoe groot zouden de rupsen zijn?

- **Opdracht 2a: Schrijf of teken je eigen Alice verhaal.**

30 min.

Vorm: Klas opstelling individueel aan tafel.

Benodigheden: Papier, pennen en kleurpotloden. CD *Alice in Wonderland*.

Doel van de opdracht: De leerling geeft door middel van taal of tekenen vorm aan zijn of haar fantasiewereld. De muziek die de leerling zal horen tijdens de opdracht zal de leerling herkennen tijdens de voorstelling.

In deze opdracht kan u kiezen tussen twee werkvormen. Dit is afhankelijk van de leeftijd van de leerlingen en uw eigen interesse. De groep kan een tekenopdracht of een schrijfopdracht doen. Mocht er genoeg tijd zijn kan u ook beide opdrachten uitvoeren.

Na de uitleg van de schrijfopdracht en de tekenopdracht zet u de CD van de voorstelling *Alice in Wonderland* op als achtergrondmuziek. De CD duurt circa 30 min.

Schrijfopdracht:

U deelt de leerlingen schrijfpapier uit. De leerlingen krijgen de opdracht om zelf hun eigen Alice verhaal te schrijven. Waar komen zij terecht als ze door het konijnenhol vallen?

U kan de leerlingen de volgende introductie vragen stellen: (En eventueel op het bord noteren als een houvast voor de leerlingen tijdens het schrijven)

Jullie zijn allemaal Alice en duiken nu het konijnenhol in. Waar val je op? Hoe voelt dat? Is de ondergrond zacht of hard?

In het verhaal van *Alice* staat de tijd stil. Gaat de tijd bij jullie snel of langzaam?

Alice komt allemaal dieren en mensen tegen zoals de rups, een stinkende kat, een pratend konijn en een vervelende koningin. Wie komen jullie tegen? Zijn het gewone dieren of kunnen ze ook praten? Zijn de dieren heel groot of ben jij heel klein?

Hoe is het weer? Wat is er allemaal te zien?

De leerlingen krijgen 30 minuten om op bijvoorbeeld twee kantjes hun verhaal te schrijven. Het verhaal begint op het moment dat het personage van de leerling door het konijnhol valt en op de grond terecht komt. (De lengte van het verhaal kan per leerling verschillen, is ook afhankelijk van de tijd die er voor is).

Opdracht aan de leerlingen: Schrijf over je tocht door je eigen wereld waarin alles kan.

Tekenopdracht:

U deelt aan elke leerling een tekenvel en kleurpotloden uit. Op het papier tekenen de leerlingen hoe hun Alice wereld er uit ziet. Ze kunnen kiezen voor een plattegrond met daarop hun route door hun fantasiewereld of ze maken een tekening van alles wat er te zien is in hun fantasiewereld.

U kan de leerlingen de volgende introductie vragen stellen: Wat is er allemaal te zien in je eigen fantasiewereld? Zijn er rupsen en konijnen? Zijn ze groot of klein? Welke kleuren komen voor in de wereld?

- **Opdracht 2b: Vertel je eigen Alice verhaal.** **15 min.**

Optionele opdracht: Afhankelijk van de lestijd.
Als enkele leerlingen het leuk vinden mogen ze hun verhaal voorlezen aan de klas.

- **Opdracht 3: Orkest van fantasiegeluiden** **30 min.**

Vorm: Kringgesprek

Benodigheden: Eventueel de voorbeelden van geluiden (zie halverwege pagina 4)

Doel van de opdracht: De leerlingen zullen doormiddel van hun geluiden moeten reageren op de docent. Ze moeten goed kijken en luisteren.

U vertelt de leerlingen dat tijdens de voorstelling *Alice in Wonderland* een orkest mee speelt. Het orkest Holland Symfonia. Bij een orkest hoort een dirigent. Als docent neemt u de rol van dirigent op zich. U vertelt de leerlingen dat zij het orkest zijn. Aangezien jullie geen instrumenten hebben ga je als klas je eigen geluiden bedenken.

U stelt de leerlingen de volgende vraag: Welke geluiden klinken er in jullie fantasiewereld? U gaat samen met de leerlingen nadenken over welke geluiden er allemaal zijn. Luister met de leerlingen naar de geluiden van buiten het lokaal? Hoort u de wind waaien, dan kan u vragen aan de leerlingen om de wind na te doen. Hoort u een vogel fluiten, dan kan u de leerlingen vragen een vogel na te doen. Zo mogen er verschillende geluiden worden verzonnen.

Als een echte dirigent geeft u een teken aan de leerlingen dat ze het eerste geluid (bijv. de vogels) mogen maken. U legt uit dat als u uw handen omhoog doet de klas mag beginnen. Vraag de leerlingen niet te schreeuwen maar zacht hun geluid te maken. Dan geeft u uw teken.

De leerlingen maken allemaal tegelijkertijd het geluid van de vogels. U kiest als docent vier geluiden uit die u samen met de groep heeft bedacht. Kies geluiden die alle leerlingen kunnen herhalen. Mocht u het niet weten dan staan hier vier voorbeelden.

Er worden vier geluiden gekozen. Bijvoorbeeld:

Het waaien van de wind,
Het piepen van een muisje,
Het tjilpen van een vogel
Het kraken van takjes.

U maakt vier goepjes in de kring. Groep 1 krijgt het eerste geluid, groep 2 het tweede etc.. U neemt als dirigent in het midden van de kring plaats. Als u met u hand een groepje aanwijst moeten zij hun geluid maken. Als u uw hand naar een ander groepje wijst moeten

zij hun geluid maken. Wanneer er niet meer gewezen wordt moeten ze stil zijn. U kan twee groepjes tegelijkertijd aanwijzen en dan moeten ze tegelijkertijd hun geluid maken. Op deze manier heeft u de leiding over de geluiden die gemaakt worden. De leerlingen moeten alert zijn en goed reageren.

Als de opdracht goed gaat kan u het niveau verhogen. U kan spelen met ritme, tempo en volume. Als u uw hand hoog houdt moeten de leerlingen harder hun geluid maken, houd u uw hand laag moeten de leerlingen hun geluid zachter maken. U kan de tijd tussen het wisselen van de groepjes variëren. U kan snel of langzaam wisselen.

Als u denkt dat een leerling de rol van dirigent zou kunnen overnemen mag u dat voorstellen.

- **Afsluiting:**

U bedankt de groep voor het concert en kan eventueel de praktische zaken wat betreft het bezoek aan de schouwburg bespreken.

Bijlage 1: Algemene informatie van *Alice in Wonderland*, Holland Symfonia en Orkater.

Deze informatie is voor u als docent.

Alice in Wonderland:

Alice in Wonderland is een muzikale familievoorstelling, vrij bewerkt naar het wereldberoemde kinderboek *Alice in Wonderland* van Lewis Carroll door het succesvolle schrijversduo Geert Lageveen en Leopold Witte.

Fantasierijk theater vol krankzinnige ontmoetingen, humor, fantasie, gezond verstand en vooral veel muziek. Tientallen uitbundig uitgedoste muzikanten bepalen in verschillende samenstellingen en gedaanten het toneelbeeld met als onverzettelijk middelpunt: Tjitske Reidinga als Alice.

Alice houdt van avonturen. Wanneer ze een konijn met een horloge langs ziet lopen, gaat ze hem natuurlijk achterna. Ze valt in een gat en komt in een wonderlijke muzikale wereld terecht. Als je hier vals zingt gaat je hoofd eraf. Tenminste, dat beweert de koningin. Maar Alice laat zich niet gek maken. Hoezeer iedereen dat ook probeert.

Een sprankelende voorstelling voor de hele familie met een klarinet spelende rups en het orkest musicerend op theekopjes. Met ijzersterke muziek uit het symfonische repertoire en het rijke Orkaterverleden. Van Amadeus Mozart tot Vincent van Warmerdam.

Holland Symfonia:

Holland Symfonia is in 2002 ontstaan na het samengaan van het Nederlands Balletorkest en het Noordhollands Philharmonisch Orkest. Holland Symfonia is een muzikaal gezelschap van ruim 140 musici, dat in wisselende samenstelling in concertzaal en theater optreedt.

Holland Symfonia heeft in meer dan een opzicht een bijzondere plaats in het Nederlandse orkestenbestel: het is niet alleen het eerste orkest van de 21e eeuw, maar ook het grootste orkest van Nederland. Bovendien is Holland Symfonia de vaste partner van Het Nationale Ballet, en begeleidt het geregeld de Nationale Reisopera, het Nederlands Dans Theater en een aantal professionele- en amateurkoren. Als podiumorkest treedt Holland Symfonia op in de Randstad, met als vaste speelplaats de Philharmonie in Haarlem. Het muzikale spectrum van het orkest loopt van traditioneel klassieke en symfonische werken tot hedendaagse muziek en cross-overs.

Verder verzorgt Holland Symfonia educatieve en speciale projecten, met de intentie om nieuw publiek te bereiken en te overtuigen van de eigentijdse zeggingskracht van orkestmuziek. In de komende jaren wil Holland Symfonia zich verder ontplooiën als orkest met een eigen, herkenbare speelwijze. Om dat te realiseren zoekt het orkest de uitdaging om nieuwe culturele samenwerkingsverbanden aan te gaan, en verleent het zijn medewerking aan bijzondere muzikale uitvoeringen en innovatieve presentatievormen.

Orkater:

Muziektheatergezelschap Orkater (**Orkest en Theater**) werkt onder leiding van Marc van Warmerdam met een vaste groep theatermakers: componist/muzikanten Vincent van Warmerdam, Beppe Costa, scenarist/acteurs Leopold Witte, Geert Lageveen, Gijs Scholten van Aschat, regisseurs Gijs de Lange, Dirk Groeneveld en theatermaker/acteurs Ria Marks, Titus Tiel Groenestege en Porgy Franssen.

Zij maken in uiteenlopende samenstellingen vooral muziektheater. Nieuw geschreven. Nieuw gecomponeerd. Ook acteur Pierre Bokma is aan het gezelschap verbonden. De voorstellingen van regisseur/schrijver Alex van Warmerdam worden geproduceerd door Orkater en komen uit onder de naam De Mexicaanse Hond.

Naast de vaste kern werkt het gezelschap met bekende en minder bekende regisseurs, scenaristen, componisten, acteurs en muzikanten. Door het project Orkater/De Nieuwkomers hebben zich de afgelopen jaren een vijftiental nieuwe makers/spelers aangediend die steeds vaker in het reguliere programma van Orkater zijn terug te vinden.

De producties zijn steeds anders van karakter, omvang en bezetting. Toch hebben zij allen op een of andere manier een uitgesproken Orkatersignatuur. Orkater hecht aan de vrijheid waarmee voorstellingen bedacht, gemaakt en gepresenteerd worden.

De speelplekken variëren van vlakke vloer theater tot schouwburg, van zomerfestival tot huiskamer. Orkater bereikt jaarlijks een gevarieerd publiek van circa 65.000 bezoekers. De voorstellingen van Orkater & De Mexicaanse Hond hebben door de jaren heen naam gemaakt bij publiek en pers. Orkater werd diverse malen gehonoreerd met (internationale) prijzen.

Bijlage 2: Voorleesverhaal Alice in Wonderland.

Alice is een meisje en houdt van avonturen. Als ze in het park zit te zonnen ziet ze ineens een konijn. Het is niet zomaar een konijn want het konijn heeft een groot horloge en hij zegt dat hij haast heeft. Ze rent het konijn achterna en duikt in zijn konijnenhol. Ze valt en valt en beland in een andere wereld. Een fantasiewereld, een wonderlijke muzikale wereld waarin alles kan. Alice loopt verder en ontmoet een pratende rups. De rups is heel groot, of is Alice heel klein? Ze weet het allemaal niet meer. Wat is nou echt? En waar is ze eigenlijk? Alice komt een stinkende kat tegen en als ze hem vraagt welke kant ze op moet kan hij haar niet helpen. Ze weet niet waar ze heen moet en dan blijkt ook nog de tijd stil te staan. Hoe kan de tijd nou stil staan? Alice voert gekke gesprekken met een haas en met een hoedenmaker.

Dan besluit ze naar de koningin te gaan en plotseling wijzen alle bordjes naar het huis van de koningin. Maar als ze bij de koningin komt blijkt het geen aardige koningin te zijn. Ze is jarig en Alice wil haar feliciteren.

ALICE Gefeliciteerd majesteit.

KONINGIN Wie ben jij?

ALICE Dat weet u toch...Alice.

KONINGIN Geen idee wie je bent. Ik ben vandaag jarig.

ALICE Wat een toeval dat u juist vandaag jarig bent.

KONIJN Gisteren ook al.

KONINGIN Dat heb ik gehoord! Kop eraf! En jouw kop ook Anita.

ALICE Ik heet Alice en ik heb geen kop, ik heb een hoofd.

KONINGIN Alleen paarden hebben hoofden. Is je dat nooit geleerd, dom blondje.

ALICE Ik ben niet dom

KONINGIN Spel dan! Blond

ALICE B.L.O.N.D

KONINGIN Haha het is met een T, dat weet iedereen... jij daar..hoe spel je blont?

ORKESTLID b.l.o.n.t

KONINGIN Hoor je, met een t,t,t,T,T,T, tijd voor thee en raadsels!

Alice moet moeilijke raadsels oplossen maar ze begrijpt ze niet. Is ze nou dom? Ze begrijpt er helemaal niks meer van. Alice belandt uiteindelijk in een rechtszaak waar de Koningin het hoofd eist van de hoedenmaker omdat hij vals zou hebben gezongen. Het is namelijk streng verboden om vals te zingen in deze wereld. Ze verdedigt haar nieuwe vriend en wint uiteindelijk van de koningin. Ze keert daarbij op wonderlijke wijze terug in haar eigen wereld. Waar was ze nou? Wat het echt of heeft ze het gedroomd?